

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายปกครองหรือครูผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ซึ่งมี 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง จันทบุรี ตราด ปราจีนบุรี สระแก้ว และนครนายก จำนวนทั้งสิ้น 354 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 134 คน ผู้ช่วยฝ่ายปกครองหรือครูผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันยาเสพติด จำนวน 134 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 268 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียนโดยอาศัยเกณฑ์การสุ่มกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 – 610) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตาราง 7

ตารางที่ 7 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขนาดของโรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)		
		ผู้บริหาร โรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง หรือผู้ได้รับมอบหมาย	รวม
ขนาดเล็ก	130	49	49	98
ขนาดกลาง	148	56	56	112
ขนาดใหญ่	76	29	29	58
รวม	354	134	134	268

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 ในด้านการให้การศึกษา กิจกรรมทางเลือก และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาระบบการบริหาร การพัฒนาบุคลากร และสารสนเทศ ด้านการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้านความร่วมมือกับต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่น และด้านงานวิจัยและประเมินผล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานด้านการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 ในด้านการให้การศึกษา กิจกรรมทางเลือก และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาระบบการบริหาร การพัฒนาบุคลากร และสารสนเทศ ด้านการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้านความร่วมมือกับต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่น และด้านงานวิจัยและประเมินผล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ดำรา สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องยาเสพติด การดำเนินงานป้องกันยาเสพติด และปัญหาในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และประสบการณ์ทำงานของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายปกครองหรือครูผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่ส่งผลต่อปัญหาในการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติด และแนวทางในการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 ในด้าน
 - 2.1 ด้านการให้การศึกษา กิจกรรมทางเลื้อก และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
 - 2.2 ด้านการพัฒนาระบบการบริหาร การพัฒนาบุคลากร และสารสนเทศ
 - 2.3 ด้านการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพ
 - 2.4 ด้านความร่วมมือกับต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่น
 - 2.5 ด้านงานวิจัยและประเมินผล
3. ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
4. สร้างแบบสอบถาม แล้วนำเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อสร้างข้อคำถาม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ประกอบด้วย

4.1 นายสุนันท์วิทย์ พลอยขาว	ผู้อำนวยการโรงเรียนสมุทรพิทยาคม กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
4.2 นายเชิดชัย พลานิวัฒน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
4.3 นางสุรีย์ แก้วเศษ	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ
4.4 นางสาวสุภา จันแก้ว	หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น การหาความเที่ยงตรง การหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ต่อประธานกรรมการและกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

1.2 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม พร้อมทั้งนำมาปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย

1.2.1	รศ.ดร.สุเมธ เดียวอิสระ	หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.2.2	ผศ.ดร.สมศักดิ์ โสภณพินิจ	อาจารย์ประจำภาควิชาคณิตศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.2.3	พ.ต.ต.อิทธิวัฒน์ นุชถาวร	สารวัตรสอบสวน
หัวหน้าหน่วยปราบปรามยาเสพติด
สถานีตำรวจภูธร
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
1.2.4	นายประเสริฐ กลิ่นชู	ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคโนโลยี
ภาคตะวันออก (อี.เทค.)
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
1.2.5	นายโชติ แยมแสง	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำเสนอ ต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้าย

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบใช้ (try out) กับผู้บริหาร โรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายปกครองหรือครูผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการดำเนินงานด้านการ ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ซึ่งไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบ

เพียร์สัน (Pearson coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (item-total correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .26 - .93

2.2 นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากข้อ 2.1 มาหาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202 – 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12 เพื่อแจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอให้ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 12 ทำหนังสือขอความร่วมมือส่งแบบสอบถาม จำนวน 268 ฉบับ ไปยังผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ติดต่อเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน และให้ส่งคืนตามกำหนด ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 216 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.59

1.3 ในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามเวลาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะทำการ ติดตามแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

2. การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ คัดแยก และจัดหมวดหมู่ เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์ต่อไป

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วมาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนของแต่ละข้อ และบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม และการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพทั่วไปของ โรงเรียน

ตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 ในด้านการให้การศึกษา กิจกรรมทางเลือก และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาระบบการบริหาร การพัฒนาบุคลากร และสารสนเทศ ด้านการป้องกันบำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้านความร่วมมือกับต่างประเทศหรือหน่วยงานอื่น และด้านงานวิจัยและประเมินผล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยการกำหนดคะแนนของปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 เป็น 5 ระดับ ตามแนวของลิเคอร์ท์ (Best & Kahn, 1993) ดังนี้

5	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	ปัญหามาก
3	หมายถึง	ปัญหาปานกลาง
2	หมายถึง	ปัญหาน้อย
1	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ในด้านการให้การศึกษา กิจกรรมทางเลือก และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาระบบการบริหาร การพัฒนาบุคลากร และสารสนเทศ ด้านการป้องกันบำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ และด้านงานวิจัยและประเมินผล เป็นแบบสอบถามสำรวจรายการ (check list) โดยกำหนดให้เลือกตอบได้หลายคำตอบ และนำมาจัดลำดับความสำคัญ

3. การแปลความหมายของคะแนน เมื่อตรวจและกำหนดน้ำหนักคะแนนของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยหาค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 เป็นรายชื่อและรายด้าน โดยนำค่าเฉลี่ยแต่ละด้านมาจัดลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย โดยอาศัยเกณฑ์การประเมินระดับปัญหา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว, 2535)

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	ปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	ปัญหาการดำเนินงานมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ปัญหาการดำเนินงานปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	ปัญหาการดำเนินงานน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	ปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

3. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test)

4. การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายปกครอง มีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test)

5. แนวทางการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยการให้น้ำหนักคะแนนแจกแจงเป็นความถี่ และนำเสนอเป็นคำร้อยละ